

STATSBUDSJETTET 2019 – HØRING I UTDANNINGS- OG FORSKNINGSKOMITEEN

Unge funksjonshemmede er en interesseorganisasjon for 36 diagnoseorganisasjoner for ungdom. Vi er en kunnskapsleverandør og samarbeidspartner innenfor utdanning, inkluderende arbeidsliv, ungdomshelse og brukermedvirkning.

Unge funksjonshemmede jobber for inkluderende utdanningsløp, hvor alle elevenes og studentenes faglige, pedagogiske og psykososiale behov er ivaretatt. Dette er en Regjering vi ser satser på kunnskap. Det er vi glade for! Allikevel ser vi et statsbudsjett som mangler ambisjoner på vegne av hele mangfoldet i elevgruppen. Med dette tillater vi oss å sende inn våre merknader.

Veikart for universell utforming av skolebygg

Manglende universell utforming av skolebygg har menneskelige konsekvenser. For eksempel kan dårlig akustikk forringe læringsmiljøet for hørselshemmede og elever med konsentrasjonsvansker. Elever som trenger fysisk tilrettelegging opplever at skolen tar individuelle grep for å tilrettelegge for akkurat dem. Dette fører til at for eksempel klasserommet blir tilgjengelig, men ikke nødvendigvis skolens fellesarealer eller uteområder. I ytterste konsekvens fører manglende universell utforming til at elever ikke kan gå på nærskolen sin, eller at spesialundervisning og segregerte løsninger tas i bruk fordi tilstrekkelig tilrettelegging ikke er mulig i klassefellesskapet.

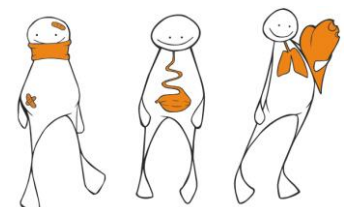
Det siste året har Bufdir jobbet med et veikart for universell utforming av landets skolebygg innen 2025. Ifølge tidsplanen skulle man igangsette kartleggingsfasen i 2018, for så å gå i gang med utbedringer og bygging fra 2020. Det er derfor med stor undring vi ikke finner spor etter midler til videre fremdrift i departementets budsjettforslag.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: *Universell utforming er grunnleggende for å realisere ambisjonen om en skole for alle. Komiteen ber Regjeringen avsette øremerkede midler til kommunene for å igangsette kartlegging av alle landets grunnskoler i 2019, i tråd med ambisjonene i Veikart for universell utforming av skolebygg.*

Spesialundervisning

De siste årene har det blitt avdekket store og alvorlige mangler ved spesialundervisningen som gis i norske skoler. Vi har inntrykk av at Regjeringen deler vår bekymring, og ønsker å handle. Det var derfor skuffende å se et statsbudsjett uten noen tiltak for å bedre situasjonen.

Rapporter fra Riksrevisjonen, Barneombudet og Nordahl-utvalgets rapporter peker på mangelen på spesialpedagogiskkompetanse i skolen. De beskriver også en PP-tjeneste med for få ressurser i forhold til arbeidsmengde. Noe som fører til at de ikke har mulighet til å følge opp elevene også i ettertid av vedtak, samt mulighet for å drive systemisk veiledning av personale i skolen. Videre er det en utfordring at PPT som kommunal tjeneste er underlagt kommunale økonomiske prioriteringer. Dette fører til stor geografisk variasjon i tilbudet elevene mottar. Vi mener derfor det er nødvendig med et skikkelig ressursløft for PP-tjenesten, og at dette må skje gjennom øremerkede midler til kommunene.

De beskriver altså en stor mangel på spesialpedagoger, og en lærerutdanning som ikke tilstrekkelig forbereder lærerne på virkeligheten som møter dem i klasserommet. Vi vet det arbeides med en stortingsmelding om tidlig innsats og inkluderende læringsmiljø som skal ta for seg dette. Rapportene de siste årene viser imidlertid at vi ikke har råd til å vente med å igangsette tiltak. Mangelen på kompetanse vil være gjeldende, uavhengig av hvilken innretning spesialundervisningen skal ha i fremtiden. Dette er noe vi alle burde kunne enes om å prioritere.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber Regjeringen sette av øremerkede midler til studieplasser innen spesialpedagogikk, og plasser til spesialpedagogisk videreutdanning av lærere.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber Regjeringen styrke PPTs ressurser slik at de i større grad kan drive systemrettet veiledning i skolen. Midlene må øremerkes for å sikre at kommunene disponerer etter intensjonen.

Kapittel 2410, post 70: Statens lånekasse for utdanning; utdanningsstipend

Departementet foreslår å avkorte stipendet med 15% om man ikke fullfører graden man har begynt på. For våre grupper kan en slik omgjøring ha spesielt uheldige konsekvenser. En ny rapport fra Bufdir og tall fra SSB viser at funksjonshemmede studenter opplever omfattende sosiale, pedagogiske, fysiske og digitale barrierer i studiesituasjon. Mange som ser seg nødt til å avbryte studiene på grunn av helsesituasjonen, vil også kunne oppleve begrensede muligheter til inntjening senere i livet. Kanskje kan man bare jobbe deltid, og kanskje får man ikke jobb i et arbeidsmarked preget av sterk konkurranse, og kanskje vil man ha perioder hvor helsesituasjonen fører til at man står utenfor arbeid. Forhøyet studiegjeld vil derfor kunne bidra til en forringelse av denne gruppens allerede utsatte økonomiske situasjon og levekår.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Vi trenger tiltak som motiverer flere unge med funksjonsnedsettelse til å ta høyere utdanning, ikke tiltak som avskrekker. Komiteen ber Regjeringen skrinlegge de foreslåtte endringene i studiestøtten, og beholde dagens låne- og stipendordning.

Kapittel 225, post 70: Tilskudd til opplæring av lærlinger, praksisbrevkandidater og lærekandidater med særskilte behov

Mangel på læreplasser er en viktig årsak til at elever ikke fullfører fagutdanning, og elever med funksjonsnedsettelse og kroniske lidelser stiller ofte bakerst i køen. Allikevel ser vi heller ikke i år en sårt trengt satsing på området. Unge funksjonshemmede mener bedrifter ikke skal ha ekstra kostnader ved å ta inn lærlinger, praksisbrevkandidater og lærekandidater med særskilte behov.

Unge funksjonshemmede ber komiteen foreslå økte midler til kapittel 225, post 70, for å sikre tilstrekkelig praksisplasser for lærlinger med særskilte behov.

Med vennlig hilsen,

Camilla Lyngen

Camilla Lyngen
Styreleder

Synne Lerhol

Synne Lerhol
Generalsekretær

